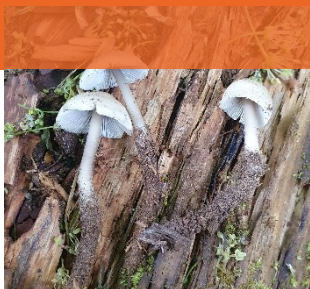
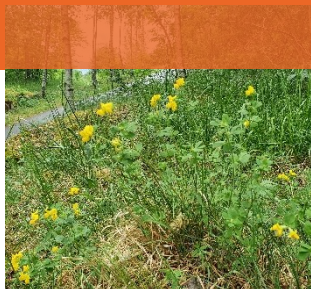

Naturkartlegging i forbindelse med reguleringsplan for Liaskogen

Oslo kommune

Terje Blindheim

Naturtypekartlegging i forbindelse med reguleringsplan for Liaskogen

Forfattere: Terje Blindheim

Publisert: 20.08.2024

Antall sider: 28 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Oslo kommune, Bymiljøetaten

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Blindheim, T. 2024. Naturkartlegging i forbindelse med reguleringsplan for Liaskogen, Oslo kommune. Biofokus rapport 2024-080. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Fra reguleringsplanområdet

Biofokus rapport 2024-080

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-390-9

Gaustadalléen 21

NO-0349 OSLO

Org.nr: 982 132 924

post@biofokus.no

www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag fra Bymiljøetaten i Oslo kommune foretatt naturfaglige registreringer innenfor undersøkelsesområdet Liaskogen øst for Bogstadvann. Plan- og bygningsetaten arbeider med å omregulere Liaskogen for bedre å sikre naturverdier og grønnstruktur. Registreringen oppdaterer kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i området. Området som er undersøkt er noe større enn reguleringsplanområdet med samme navn, og er utvidet noe for å få med tidligere kartlagte naturverdier og potensielt viktige naturverdier som ligger helt i kanten av planområdet. Terje Blindheim har vært prosjektansvarlig og ansvarlig for feltarbeid og utarbeiding av rapport. Takk til Kjell Isaksen og Elin Lindal med flere i Bymiljøetaten for konstruktive innspill til rapporten.

Oslo, 20. august 2024

Terje Blindheim

Typisk utseende gate i planområdet. Foto Terje Blindheim.

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Oppdrag og undersøkelsesområde	5
	Naturgrunnlag og historikk	6
1.3	Tidligere registreringer	8
2	Metode	8
2.1	Datainnsamling	8
2.2	Metode for naturtypekartlegging	9
2.3	Viltkartlegging	9
2.4	Artskartlegging	9
2.5	Behandling av data og prosjektets produkter	9
3	Resultater	10
3.1	Beskrivelse av undersøkelsesområdet	10
3.2	Naturtyper etter DN-håndbok 13	10
3.3	Rødlistede naturtyper	13
3.4	Utvalgte naturtyper	13
3.5	Grønnstruktur og landskapsøkologi	13
3.6	Vilt	14
3.7	Artsmangfold	15
4	Referanser	18
	Vedlegg 1. Naturtypebeskrivelser	19
	Vedlegg 2. Kategorier for rødlistearter	26
	Vedlegg 3. Kategorier for fremmede arter	27

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Rapporten er skrevet for å få en bedre oversikt over potensielle naturverdier og utfordringer med fremmede arter innenfor reguleringsområdet.

1.2 Oppdrag og undersøkelsesområde

Undersøkelsesområdet på ca. 135 dekar er vist i Figur 1 nedenfor. Følgende oppdragsbeskrivelse er gitt Biofokus av Bymiljøetaten i forbindelse med prosjektet:

«Det pågår arbeid med ny reguleringsplan for et område øst for Bogstad camping kalt «Liaskogen». Det er behov for kartlegging av naturverdiene i området som grunnlag for det videre arbeidet med reguleringsplanen.

Oppdraget omfatter følgende oppgaver: Det skal gjennomføres kartlegging av verdifulle naturtyper i området markert i vedlegg (se også GIS-/shape-filer oversendt separat). Biofokus gjennomførte kartlegging av naturtypen store gamle trær i den sørlige 1/3 av planområdet høsten 2022. Oppdraget inkluderer også andre naturtyper enn store gamle trær. Nord i området er det en eldre registrering av en naturtype som må revideres (030110980 Måltrostveien, slåttemark med C-verdi). Registrering av fremmede arter skal prioriteres innenfor eventuelle naturtypeavgrensinger, men store/spesielt bekymringsfulle forekomster av arter med økologisk risiko utenfor disse skal også registreres. Det skal gjøres en overordnet vurdering av arealenes betydning for landskapsøkologi/grønnstruktur.

Kartleggingsarbeidet skal utføres i løpet av forsommeren 2024. Kartleggingen skal gjøres etter metodene beskrevet i håndbok 13 fra Direktoratet for naturforvaltning med revidert faktaark fra 2014/2015. Det skal kartlegges rødlistede og fremmede arter og andre spesielt forvaltningsrelevante arter.

Sluttresultat/rapportering: Det skal leveres et kort notat som oppsummerer arbeidet som er gjort og resultatene fra dette (leveringsfrist 15. juni). Reviderte lokalitetsbeskrivelser, artsfunn og kartavgrensinger for naturtypeområder skal leveres i henhold til standard beskrevet i punkt 3.2 i rammeavtalen. Funn av rødlistearter og fremmede arter skal legges inn i Arts-observasjoner eller på annen måte gjøres tilgjengelig i Artskart».

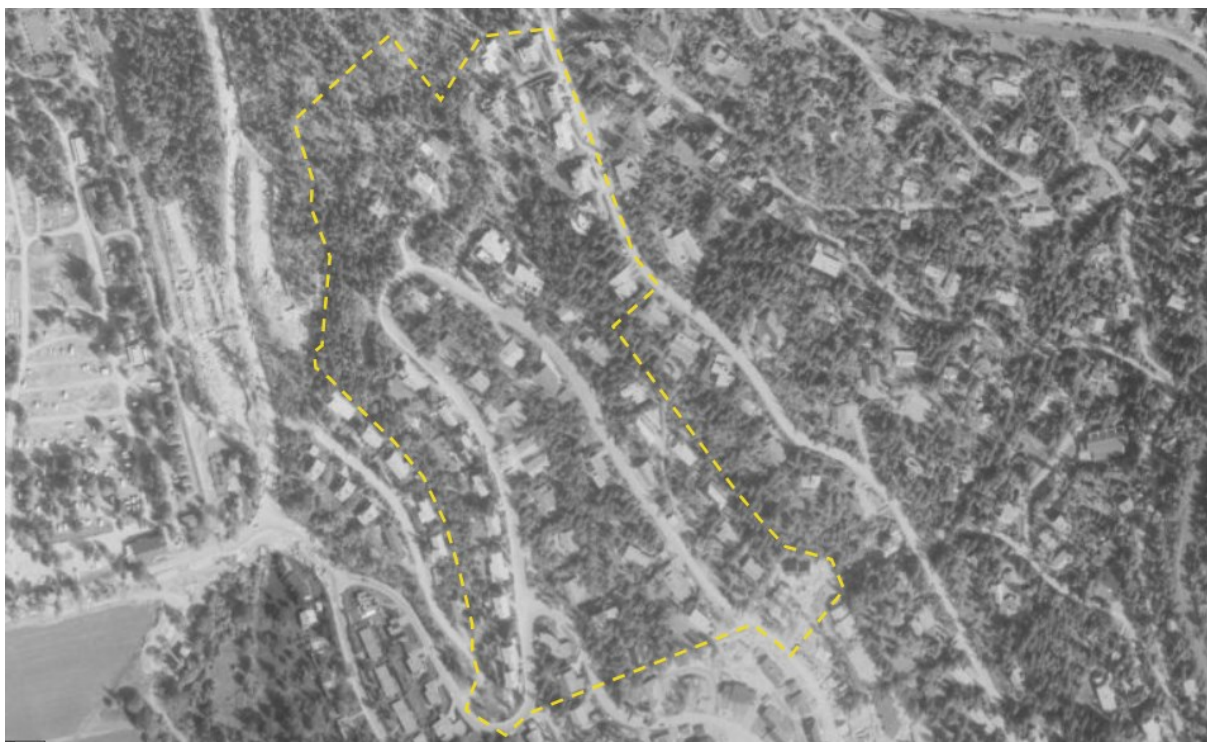
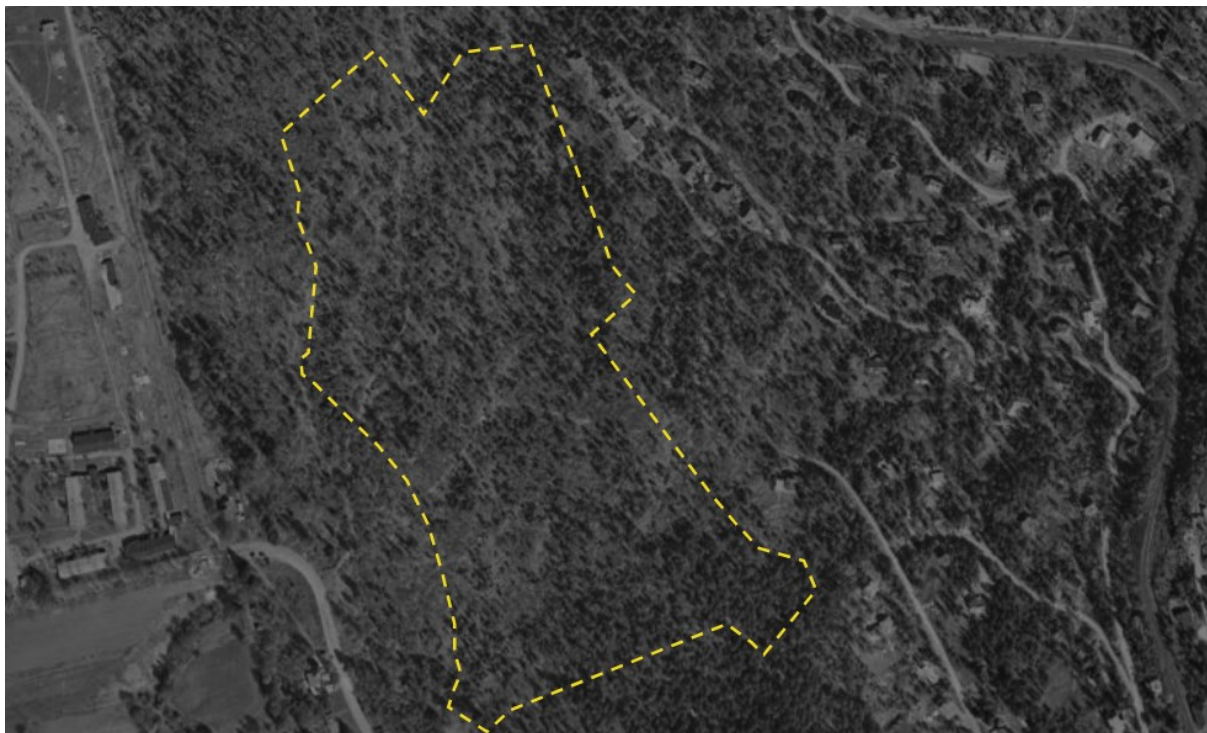

Figur 1. Reguleringsplangrense (gul) og undersøkelsesområde (hvit) for Liaskogen. Grønt skravert område viser eksisterende registrerte naturtypelokalitet innenfor undersøkelsesområde.

Naturgrunnlag og historikk

Som Figur 1 viser er det innenfor undersøkelsesområdet veletablert villabebyggelse i dag. Berggrunnen i området er relativt fattig og gir ikke opphav til noen rikere og spesiell vegetasjon. Det er en god del store tomter som har ivarettatt en del av det opprinnelige tresjiktet med furu og gran, samt små partier med opprinnelig vegetasjon. Dagens status for naturen i området er en konsekvens av den utbyggingen som har funnet sted på 1960 og 1970 tallet. Som vist i Figur 2 var området helt skogdekt i 1956 og bare en liten del av areal og tresjikt er bevart fra den tiden området kun var påvirket av skogbruk. Siden den

gang har det vært en pågående fragmentering av området som har ført til mindre leveområder for det opprinnelige arts mangfoldet og gjenværende leveområder har blitt mer fragmenterte.

Figur 2. Øvre flybilde viser undersøkelsesområdet i 1956, mens det nedre er fra 1980 hvor det aller meste av arealet er utviklet til boligformål.

1.3 Tidligere registreringer

Det ble utført generell naturtypekartlegging i et større område i 2005 hvor den grønnskaverte polygonen i Figur 1 er den eneste avgrensede lokaliteten innenfor undersøkelsesområdet. Ingen naturtypelokaliteter var kartlagt innenfor reguleringsplangrensene. På samme kart vises også dagens status, og hva som er kartlagt i området. Det var generelt kjent svært få funn av arter fra området, heller ikke fremmede arter. Det ble kartlagt store gamle trær i Vestre Aker bydel i 2022 (Khalsa et al., 2022). Denne kartleggingen omfattet deler av reguleringsområdet, men ingen lokaliteter ble kartlagt innenfor området som er undersøkt i år.

2 Metode

2.1 Datainnsamling

Kartleggingstema

Arbeidet har omfattet kartlegging av:

- Det har blitt kartlagt områder spesielt viktige for bevaring av biologisk mangfold (viktige naturtyper) etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning, 2007) med tilhørende oppdaterte faktaark (Miljødirektoratet, 2015).
- Utvalgte naturtyper i henhold til [Naturmangfoldloven](#) og [Forskrift om utvalgte naturtyper](#).
- Rødlistede naturtyper i henhold til Norsk rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken, 2018)
- Levesteder for rødlistearter. Rødlistekategorier følger gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken, 2021). Se vedlegg 2 for forklaring av kategorier.
- Forekomster av fremmede arter iht. Fremmedartslista 2023 (Artsdatabanken, 2023). Se vedlegg 3 for forklaring av kategorier.
- Det er gjort enkle vurderinger av grøntstruktur og vilt.

Viktige datakilder

Tilgjengelige naturdatabaser og litteratur er gjennomgått for å samle eksisterende kunnskap om området, bl.a. Naturbase og Artskart, andre viktige kilder som f.eks. historiske flybilder.

Feltkartlegging

Feltkartlegging i området ble utført av Terje Blindheim 27. mai 2024. Grunnet en meget varm mai var karplantefloraen rimelig godt utviklet. To runder med voldsomt skybrudd den dagen gjorde at feltarbeidet ble avbrutt to ganger. Et par områder ble litt dårligere undersøkt enn planlagt av denne grunn, men det er lite trolig at noe vesentlig ikke er registrert.

2.2 Metode for naturtypekartlegging

Kartlegging etter DN-håndbok 13

Metoden for naturtypekartlegging følger DN-håndbok 13, revidert utgave (Direktoratet for Naturforvaltning, 2007). Det henvises til denne og da spesielt kapitlene 2 - 6 for en nærmere redegjørelse av kriterier for utvalgelse av naturtyper og verdisetting av dem. I forbindelse med revidering av DN-håndboka er det utarbeidet utkast til nye faktaark for alle terrestre naturtyper (Biofokus, 2014; Miljødirektoratet, 2015), og disse er brukt som grunnlag for verdisetting.

Følgende kriterier er viktige ved utvalgelse av viktige naturtyper:

- Naturtypers sjeldenhet nasjonalt og lokalt
- Forekomst av viktige nøkkelementer
- Viktige forekomster av signalarter eller rødlistede arter.
- Områdets topografiske og geografiske plassering.
- Områdets evne til å fylle en funksjon for bevaring av biologisk mangfold.

Systemet for verdisetting av kartlagte naturtypelokaliteter har tre verdikategorier: Svært viktig – A, Viktig – B, Lokalt viktig – C. Metoden gir følgende kriterier for rangering av lokaliteter innen en naturtype:

- Størrelse og velutviklethet
- Grad av tekniske inngrep
- Forekomst av rødlistearter
- Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt).

2.3 Viltkartlegging

Det er ikke gjennomført noen viltkartlegging i området, men tidligere data som er presentert i Artskart er vurdert og kort omtalt.

2.4 Artskartlegging

Det er sett etter og vurdert potensial for ulike artsgrupper som sopp, lav, moser og karplanter.

2.5 Behandling av data og prosjektets produkter

Oslo kommunes naturdatabase, Natur2000, er oppdatert med ny informasjon i henhold til resultatene i denne undersøkelsen. Digitale kartfiler er oversendt Bymiljøetaten.

3 Resultater

3.1 Beskrivelse av undersøkelsesområdet

Som nevnt i innledningen, og vist i Figur 1–2, består det undersøkte området av en tidligere sørvestvendt skogssli som er bygd ut med eneboliger mellom 1960 og 1980 og deretter fortettet noe frem til i dag. Eksisterende tresjikt og opprinnelig vegetasjon er i hovedsak bevart på de eiendommene eller deler av eiendommer som ikke er bebygd. For øvrig er det opprinnelige i noen grad bevart i ulik grad som en del av hager, ofte i mosaikk med opparbeidete plenarealer, bedd og liknende. Det meste av området er overveiende grunnlendt med lite løsmasser og berggrunnen er relativt fattig.

3.2 Naturtyper etter DN-håndbok 13

Alle tidligere kartlagte naturtypelokaliteter i undersøkelsesområdet er befart og oppdatert. I tillegg er hele området undersøkt i felt i 2024 for en vurdering av nye naturtyper som ikke ble kartlagt i 2005. Det ble registrert to nye naturtypelokaliteter som ble vurdert å ha verdi som lokalt viktige (C-verdi). Dette er restområder som har arealer med mer og mindre opprinnelig natur som har både en lokal funksjon innenfor avgrensningen, men også en viktig funksjon som viktig grønnstruktur i et ellers sterkt utbygd område. Områdene er store nok til at skogens naturlige dynamikk med dannelse av gamle trær og død ved kan foregå rimelig uforstyrret. De tre lokalitetene har fått lokal verdi da de er ganske langt unna sin naturtilstand, det er utført ulike typer inngrep i alle og de er til dels sterkt påvirket av fremmede arter. Beskrivelse av hver av de tre lokalitetene med begrunnelse av verdi er gitt i Vedlegg 1. De tre kartlagte naturtypelokalitetene er kort oppsummert i Tabell 1 og avgrensning er vist på kart i Figur 3.

Tabell 1. Oversikt over naturtypelokaliteter i undersøkelsesområdet. Beskrivelser finnes i vedlegg.

BN-nummer	Lok nr. Oslo	Områdenavn	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal (daa)
BN00003608	030110980	Måltrostveien	Rik barskog	Lågurtfuruskog	Lokalt viktig (C-verdi)	8,5
	030114368	Måltrostveien sør	Gammel lavlandsblandingsskog	Boreonemoral gran-blandingsskog	Lokalt viktig (C-verdi)	9,2
	030114369	Nils Collet Vogts vei 38-40	Rik barskog	Lågurtfuruskog	Lokalt viktig (C-verdi)	2,2

Figur 3. Kartet viser kartlagte naturtypelokaliteter og de viktigste sammenhengende grønnstrukturene innenfor det undersøkte området. Nummer refererer til tabeller for naturtyper og grønnstruktur.

Figur 4. Øvre bilde viser naturtypelokalitet 030114369 som har en blanding av furu, gran og løvtrær og ganske rik vegetasjon. Nedre bilde viser øvre, nordre deler, av lokalitet 030110980 som har en blanding av tresatt mark og åpen grunnlendt mark, stedvis med mye fremmede arter som bl.a. russekål som blomstrer med gule blomster på bildet.

3.3 Rødlistede naturtyper

Norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken, 2018) lister naturtyper og landformer (f.eks. raviner) som har risiko for å gå tapt fra Norge. Den er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fagekspertene. Innenfor lokalitetene 980 og 4369 er det noe rikere vegetasjon med tresjikt som er barskogsdominert. Slike forhold tilfredsstiller kravet til den sårbare (VU) naturtypen kalk- og lågurtfuruskog, se Figur 5, og finnes på den søndre halvdel av lokalitet 980 og i det meste av lokalitet 4369. Grunntypen svak bærlyng-lågurtskog som finnes i disse to lokalitetene er den minst kalkrike utformingen av denne sårbare naturtypen og har et langt lavere potensial for å huse typiske kalkarter enn skoger på kalkgrunn som f.eks. på Osloøyene. Varierende grad av rikhet og treslagssammensetning gjør det vanskelig å vurdere hvor store arealer typen utgjør i disse to lokalitetene. I den mer produktive skogen i lokalitet 4368 (Måltrostveien sør) er det tilløp (lengst i sør) til edelløvskog på frisk mark som kunne vært definert som frisk rik edelløvskog (NT). Også her er påvirkningen stor med fyllinger og trolig gran som det opprinnelige treslaget. Det er derfor vanskelig å vurdere om det er snakk om en rødlistet naturtype.

Figur 5. Fra lokalitet Måltrostveien (nr. 980). Noe tørkeutsatt middels rik skog som kan defineres som den sårbare naturtypen kalk- og lågurtfuruskog.

3.4 Utvalgte naturtyper

Det er ikke registrert utvalgte naturtyper i henhold til naturmangfoldloven (Klima- og miljødepartementet, 2024) i området.

3.5 Grønnstruktur og landskapsøkologi

Det er ikke gjort noen inngående vurderinger av landskapsøkologiske kvaliteter og grønnstrukturkvaliteter i dette prosjektet. Det finnes gjenværende grønne årer som er markert med grønn farge i Figur 3 og som er vist i det nye grønnstrukturkartet til Norsk Institutt for Bioøkonomi - NIBIO (Borchsenius et

al., 2023) i Figur 6. Avgrensede naturtyper er også en viktig del av denne grønnstrukturen og er de områdene som har de høyeste grønnstrukturkvalitetene. Med kun lokale naturtypeverdier vil naturkvalitetene i naturtypelokalitetene og i deler av øvrig grønnstruktur kunne være ganske like innenfor undersøkelsesområdet. De fire avgrensede grønnstrukturområdene (Figur 3) har alle ganske like egenskaper ved at tresjiktet og/eller vegetasjon er rimelig intakt. Nord i nr. 1 er tresjiktet nesten helt fjernet og her er det også en del innslag av fremmede arter. Det ser ut til at det er forsøkt plantet nye trær i området som trolig har vært mer furudominert tidligere. Lenger sørover er det hager med mer intakt tresjikt som er mer og mindre sammenhengende. Nr. 2 og 3 har mye av de samme kvalitetene som de søndre delene av nr. 1. Grønnstruktur nr. 4 utgjør de to største gjenværende skogområdene som er avgrenset som naturtypelokaliteter med lokal verdi (C verdi).

Figur 6. Det stiliserte kartet viser grønnstruktur slik det er presentert i NIBIO (Kilden) sitt nye grønnstrukturkart. Mørk grønn farge representerer høyere tresjikt, lys grønn farge lavere tresjikt og busker, mens de lyse fargene er annen åpen mark som ikke er nedbygd.

3.6 Vilt

Det er ikke gjort noen form for viltkartlegging i dette prosjektet. Det var imidlertid livlig fuglesang i tilknytning til de avgrensede naturtypelokalitetene hvor det ble brukt mest tid under feltarbeidet. Grønnfink ble bl.a. hørt syngende. På artskart er det tidligere lagt inn observasjoner av rødlistede fugl på tre steder. Her er det de siste årene observert grønnfink (VU), gulspurv (VU), granmeis (VU) og gråspurv (NT). Det er sannsynlig at området er egnet både som leveområde og hekkeområde for disse artene og også andre spurvefugler særlig, som er vanlige i områder med denne typen naturkvaliteter. Observasjonsstedene er ikke unike og artene er knyttet til et større område enn der de er punktfestet (se artskart). De avgrensede grønnstrukturene antas å være særlig viktige leveområder for slike arter, men også villahager med flersjiktet struktur generelt. Trolig har området også en viss funksjon for

hjordrevilt, særlig rådyr, som nok bruker deler av området i perioder av året. Dette gjelder nok også flere pattedyrarter.

3.7 Artsmangfold

Ut over fuglene nevnt over er det kun gjort registrering av alm (EN) og ask (EN). Det er også gjort ett funn av barlind (VU) som trolig er spredd fra hage. Det er et visst potensial for funn av flere rødlistede arter av insekter og sopp spesielt, men det er trolig ikke så stort. At det ikke er registrert rødlistede arter i området betyr ikke at det ikke kan være artsrikt. Arter av karplanter, lav, moser, sopp og insekter som ikke er de mest kresne til levesteder finnes rikelig i området. Også hager med urter og busker har en viktig funksjon for mange arter som ikke kan overleve i de mest urbaniserte områdene i byen.

Fremmede arter

Tabell 2 viser hvilke fremmede arter og problemarter (NR – ikke vurdert) som ble registrert 27. mai. Figur 7 viser hvor disse forekommer i området. Det er kun sett etter fremmede arter langs veiene, og da ikke typiske hageplanter, samt i de kartlagte naturtypelokalitetene. I et hagelandskap som dette finnes det fremmede arter rundt alle hus og delvis langs veier, samt forvillet inn i gjenværende naturrester. Hverken listen med arter eller omfanget av utbredelsen kan sees på som utfyllende. Generelt ble det observert ganske få funn av arter som russekål og kanadagullris langs veiene. Innenfor naturtypelokalitetene er særlig lokalitet 980, Måltrostveien, ganske sterkt påvirket av fremmede arter.

Tabell 2. Fremmede arter registrert i området.

Fremmedart status	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Antall funn
SE – Svært høy risiko	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Platanlønn	4
	<i>Arion vulgaris</i>	Brunskogsnegl	1
	<i>Bunias orientalis</i>	Russekål	6
	<i>Cerastium tomentosum</i>	Filtarve	2
	<i>Cotoneaster bullatus</i>	Bulkemispel	1
	<i>Cotoneaster divaricatus</i>	Sprikemispel	5
	<i>Cotoneaster lucidus</i>	Blankmispel	1
	<i>Cyanus montanus</i>	Honningknoppurt	4
	<i>Lupinus polyphyllus</i>	Hagelupin	1
	<i>Lysimachia punctata</i>	Fagerfredløs	1
	<i>Phedimus hybridus</i>	Sibirbergknapp	2
	<i>Phedimus spurius</i>	Gravbergknapp	1
	<i>Sambucus racemosa</i>	Rødhyll	5
	<i>Solidago canadensis</i>	Kanadagullris	1
	<i>Vinca minor</i>	Gravmyrt	3

HI – Høy risiko	Fragaria moschata	Moskusjordbær	1
PH – Potensiell høy risiko	Pulmonaria officinalis	Lungeurt	1
NR – Ikke vurdert	Aegopodium podagraria	Skvallerkål	3
	Barbarea vulgaris	Vinterkarse	3
Antall funn			46

Figur 7. Kartet viser punkter der det er registrert en fremmed art. Punktet kan representere både en liten og stor forekomst. Punkter med tall viser hvor mange arter/forekomster som er registrert på punktet. Hvilke arter som er registrert hvor fremgår av Artsdatabankens Artskart. De fleste artene er vurdert fremmede arter med svært høy risiko (se vedlegg 3).

4 Referanser

- Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for Naturtyper 2018*.
<https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. (2021). *Norsk rødliste for arter 2021*.
<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken. (2023, august 11). *Fremmede arter i Norge—Med økologisk risiko 2023*.
<https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>
- Biofokus. (2014). *Naturtyper i skog: Utkast til faktaark for skogtyper i revidert DN-håndbok 13, pr 30.12.2014*. Miljødirektoratet.
- Borchsenius, B., Gjertsen, A. K., Mathisen, H. F., & Aune-Lundberg, L. (2023). *Kartlegging av grønnsstruktur i bebygde områder. Datagrunnlag og metodikk for fremstilling av et nasjonalt grønnsstrukturkart*. (NIBIO RAPPORT)/112/2023; s. 46). NIBIO. https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/bitstream/handle/11250/3089767/NIBIO_RAPPORT_2023_9_112.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Direktoratet for Naturforvaltning. (2007). *Kartlegging av naturtyper—Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. Utgave 2006 (oppdatert 2007)*. Direktoratet for Naturforvaltning. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Khalsa, S., Olsen, K. M., Lønnve, O., & Nilsson, A. (2022). *Kartlegging av hule eiker og andre store edelløvtrær i bydel Vestre Aker i Oslo 2022* (Biofokus rapport 2022–72; s. 106). <https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2022-072.pdf>
- Klima- og miljødepartementet. (2024). *Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven—Lovdata*. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>
- Miljødirektoratet. (2015). *Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann*. (s. 38).

Vedlegg 1. Naturtypebeskrivelser

Naturtypebeskrivelser for de tre registrerte naturtypelokalitetene er gitt nedenfor. Beskrivelser er hentet fra Oslo kommune sin naturdatabase Natur2000.

Faktaarkene inneholder en del koder for artenes status som rødlistet eller som fremmed art. Forklaring til disse er gitt i vedlegg 2 og 3 under faktaarkene.

Vestre del ved turvei Foto: Biofokus (2024)

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik barskog
Utforming: Lågurfuruskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 27.05.2024 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt først i 2005, da som slåttemark grunnet den forholdsvis åpne engpregede vegetasjonen. Lokaliteten ble kartlagt på nytt 27. mai 2024 av Terje Blindheim, Biofokus i forbindelse med reguleringsplan-arbeidet for området Liaskogen. Grenser og naturtype ble endret i denne sammenheng.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i den sørvestvendte Voksenlia sørøst for Bogstadvann. Området har svært tynt jordsmonn og mange steder er det grunnlendt mark og berg i dagen. Opprinnelig barskogsdominert, men det har trolig vært en åpen skog også naturlig. Eksponert solvarmt område.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er vurdert til skogsmark som er ganske hardt påvirket av hogst og omkringliggende utbygginger. Rik barskog med utforming

lågurtfuruskog er vurdert som type selv om tresjiktet i mye av området er fraværende eller dominert av løvtær. Engpreget lågurtvegetasjon på skrinne mark. En del storblåfjær, hengeaks, tiriltunge, tepperot, prestekrage, hvitmaure m.fl. finnes i området. Deler av området kan defineres som den rødlistede naturtypen kalk- og lågurtfuruskog (sårbar-VU) med vegetasjonstypen svak bærlyng lågurtskog med barskogsdominans.

Artsmangfold: Det er ikke kartlagt noen rødlistede arter, men området kan spesielt ha en viktig funksjon for insekter som er knyttet til solvarme og åpne urterike miljøer.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området er ganske langt unna sin naturtilstand med påvirkning av fremmede arter fra omkringliggende hager, utsikthogster og ferdsel.

Fremmede arter: Arealet er sterkt preget av å ligge tett på en rekke hager. Fremmede arter er spredt rundt i mye av lokaliteten, men med de tetteste forekomstene nærmest hagene. Av fremmede arter ble det registrert russekål, vinterkarse, sibirbergknapp, filterve, gravmyrt, sprikemispel, bulkemispel, honningknoppurt, platanlønn og rødhyll.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av få skogglommer i et område med mye utbygging.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes å ha lokal verdi (C verdi). Den er ikke spesielt stor og er ganske sterkt påvirket av både hogster og fremmede arter. Det er ikke påvist at lokaliteten har en viktig funksjon for sjeldne og truede arter ut over noen registrerte spurvefugler.

Skjøtsel og hensyn: Furu som kommer opp bør spares. Noe krattpreget løvskog kan ryddes for å fremme engvegetasjon. Flersjiktet åpen og engpreget skog bør være mål for lokaliteten. De mange fremmede artene bør bekjempes for å hindre at de overtar enda mer av den naturlige vegetasjonen.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 11 art(er) påvist: filterve (SE), brunskogsnegl (SE), vinterkarse (LO), russekål (SE), sibirbergknapp (SE), bulkemispel (SE), sprikemispel (SE), storblåfjær (LC), platanlønn (SE), rødhyll (SE), honningknoppurt (SE).

Litteratur

Blindheim, T. 2024. Naturkartlegging i forbindelse med reguleringsplan for Liaskogen, Oslo kommune. Biofokus rapport 2024-080. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Søndre del av området. Foto: Biofokus (2024)

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Gammel lavlandsblandingsskog
Utforming: Boreonemoral gran-blandingsskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 27.05.2024 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Terje Blindheim, Biofokus, 27. mai 2024 i forbindelse med reguleringsplan-arbeidet for området Liaskogen, Vestre Aker bydel.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i den sørvestvendte Voksenlia sørøst for Bogstadvann. Området har varierende jordsmonnstykkelse, det renner en bekk gjennom midtre deler av området og deler er trolig påvirket av fyllingsmasser. Opprinnelig barskogsdominert, men skogen, særlig i sør, er ganske påvirket av diverse hogster.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er gammel lavlandsblandingsskog med utforming boreonemoral gran-blandingsskog. Tresjiktet er ganske varierende gjennom biotopen med grandominert ensjiktet skog i nord og langt mer løvdominert skog i sør, men med innslag av bartrær. Treslagssammensetningen er påvirket av hogst av gran og påfølgende oppslag

av løvtrær i sør. I sør er det også en liten flekk med svartor i forbindelse med kildevannspåvirket jord. Svak lågurtskog er nok mest vanlige vegetasjonstype, men ikke veldig godt utviklet. Stedvis er det trolig fylling med avvikende vegetasjon. Deler av området kan under tvil defineres som den rødlistede naturtypen frisk rik edelløvskog (NT).

Artsmangfold: Det ble observert én liten barlind (VU) og noen spredte ask (EN) og alm (EN), men ut over dette ingen andre rødlistede arter foruten fugl som er registrert her tidligere. Noe potensial for vedboende rødlistede arter knyttet til en del grov liggende død ved i sør, men ellers lite potensial for rødlistearter.

Bruk, tilstand og påvirkning: I nord er det flere store turstier og preg av lek og bruk av skogen. Her er det ganske ensjiktet granskog med noen løvinnslag. I sør, sør for bekken, er det mer løvdominert skog. I området sør for bekken er det en kum og rundt denne preg av fyllingsmasser. Trolig er det en ganske stor fylling her. Ser ut til at mange trær felles når de blir store. Mange trær er kappet opp til ved og det er en del grove stammer som ligger spredt.

Fremmede arter: Det er spredt med platanlønn, særlig i sør. Brunskogsnegl ble observert flere steder og det er en del skvallerkål der det er tilført løsmasser.

Del av helhetlig landskap: Restbiotop i byggesonen med lokal naturverdi og kvaliteter som viktig grønnstruktur.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer lavt på størrelse, tilstand og registrert artsamangfold. Typisk nærskog med en god del påvirkning, men innehar også viktige kvaliteter som det er mangel på generelt i sterkt utbygde boligområder. Lokaliteten vurderes derfor som lokalt viktig (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør søkes å bekjempe fremmede arter, særlig platanlønn som sprer seg lett. Det bør forsøkes å lage en mer sjiktet løvskog i sør ved at noen trær får lov å bli gamle og at ellers alle treslag som finnes her naturlig blir ivaretatt. Store trær som evt. felles bør bli liggende i biotopen.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 3 art(er) påvist: barlind (VU), brunskogsnegl (SE), platanlønn (SE).

Litteratur

Blindheim, T. 2024. Naturkartlegging i forbindelse med reguleringsplan for Liaskogen, Oslo kommune. Biofokus rapport 2024-080. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Midtre deler sett nedover skråning. Foto: Biofokus (2024)

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik barskog
Utforming: Lågurtfuruskog
Mosaikk:
Feltsjekk: 27.05.2024 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Terje Blindheim, Biofokus, 27. mai 2024 i forbindelse med reguleringsplan-arbeidet for området Liaskogen, Vestre Aker bydel. Området er ikke detaljert kartlagt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i den sørvestvendte Voksenlia sørøst for Bogstadvann. Området har varierende jordsmonnstykkelse, men er i all hovedsak grunnlendt. Avgrensningen utgjør et at de mer opprinnelige arealene med tanke på treslagssammensetning og tredekning i dette utbygde området. Kun noen få trær ser ut til å være hogd og det er innslag av både gran, furu og ulike løvtær, bl. hassel og bjørk. Skogen er flersjiktet med trær i ulike aldere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er rik barskog med utforming lågurtfuruskog. Hvertfall deler av naturtypen kan regnes som den rødlistede naturtypen kalk- og

lågurtfuruskog da da det er snakkt om noe tørkeutsatt svak bærlyng-lågurtskog med dominans av bartrær. Det er noe friskere vegetasjon nederst i lia enn på toppen av skråningen. Skogen er flersjiktet og ganske grov.

Artsmangfold: Det er ikke registrert noen rødlistede arter i området, men eldre eksponert skog i denne delen av landet kan ha potensial for en rekke sjeldne arter, særlig når det er dannet en del død ved. Vegetasjonen er ganske rik med et noe urterikt feltsjikt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten utgjør en ganske uforstyrret og intakt del av den opprinnelige skogslia som opprinnelig har dekket større arealer.

Fremmede arter: Det ble registrert rødhyll, gravmyrt og sprikemispel på toppen av skråningen. Trolig mindre fremmede arter i nedre deler.

Del av helhetlig landskap: Restbiotop i byggesonen med lokal naturverdi og kvaliteter som viktig grønnstruktur.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer lavt på størrelse, middels på tilstand og lavt på registrert artsamangfold. Samlet gir dette lokal verdi (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Bør overlates mest mulig til fri utvikling da områdets kvaliteter er knyttet til gammel skog uten større kulturpåvirkning. Fremmede arter bør bekjempes.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 3 art(er) påvist: sprikemispel ([SE](#)), rødhyll ([SE](#)), gravmyrt ([SE](#)).

Litteratur

Blindheim, T. 2024. Naturkartlegging i forbindelse med reguleringsplan for Liaskogen, Oslo kommune. Biofokus rapport 2024-080. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Vedlegg 2. Kategorier for rødlistearter

Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken, 2021) lister og vurderer norske arters risiko for utryddelse. For å vurdere en spesifikk arts risiko for utryddelse vurderes grovt sett artens sjeldenhet, tilbakegang og leveområdets størrelse og fragmentering. Målsettingen med den nasjonale rødlisten er å sikre at artene ikke forsvinner fra landet.

Artene på rødlisten er rangert i seks kategorier. Kategoriene viser hvor høy risiko artene i kategorien har for å dø ut, forutsatt at forholdene ikke endres.

Tabell 3. Kategorier for arter som er rødlistet.

RL-kategori	Rødlistekategori	Forklaring
RE	Regionalt utdødd (Regionally Extinct)	Arter som er utdødd som reproduserende i landet. Ifølge IUCN skal denne kategorien kun benyttes når det ikke er spor av tvil om at arten er utryddet i landet. I tillegg skal arten ha reproduisert i Norge de siste 200 årene.
CR	Kritisk truet (Critically Endangered)	Arter som har ekstremt høy risiko for å dø ut (50 % sannsynlighet for utdøing innen 3 generasjoner og minimum ti år)
EN	Sterkt truet (Endangered)	Arter som har svært høy risiko for å dø ut (20 % sannsynlighet for utdøing innen 5 generasjoner, minimum 20 år).
VU	Sårbar (Vulnerable)	Arter som har høy risiko for å dø ut (10 % sannsynlighet for utdøing innen 100 år).
NT	Nær truet (Near Threatened)	En art er nær truet når den ikke tilfredsstiller noen av kriteriene for CR, EN eller VU, men er nære ved å tilfredsstille noen av disse kriteriene nå, eller i nær framtid.
DD	Datamangel (Data Deficient)	En art settes til kategori datamangel når usikkerhet om artens korrekte kategoriplassering er svært stor, og klart inkluderer hele spekteret av mulige kategorier fra og med CR til og med LC.

Tabell 4. Kategorier for arter som ikke er rødlistet.

Kategori	Kategori	Forklaring
NE	Ikke vurdert (Not Evaluated)	Arter som ikke har blitt vurdert. Dette kan for eksempel skyldes dårlig utredet taksonomi, dårlig kunnskapsgrunnlag eller mangel på tilgjengelig kompetanse.
NA	Ikke egnet (Not Applicable)	Arter som ikke skal vurderes på nasjonalt nivå. I hovedsak fremmede arter hvilket er arter som er kommet til Norge ved hjelp av mennesket eller menneskelig aktivitet etter år 1800.
LC	Livskraftig (Least Concern)	Dette er arter som ikke er direkte truet og har livskraftige bestander i Norge.

Vedlegg 3. Kategorier for fremmede arter

Fremmedartslista for Norge (Artsdatabanken, 2023) lister og risikovurderer arter som bevisst eller ubevisst er innført til Norge ved hjelp av mennesket, etter år 1800.

Dette betyr at alle arter som er tatt inn i Norge etter 1800 betegnes som fremmede arter. De fremmede artene blir vurdert etter invasjonspotensial og økologisk effekt og blir satt i en kategori som viser hvilken grad av trussel arten utgjør for norsk natur. Invasjonspotensial angir sannsynlighet for artens spredning og etablering i naturen, og sannsynlig hastighet for invasjonen. Økologisk effekt viser i hvilken grad den fremmede arten kan påvirke stedegne arter og naturtyper.

Tabell 5. Kategorier i Fremmedartslisten for Norge 2018.

FA-kategori	Kategori	Forklaring
SE	Svært høy risiko (Severe impact)	Fremmede arter med en svært høy risiko er faktiske eller potensielle økologiske skadegjørere og har potensial til å etablere seg over store områder.
HI	Høy risiko (High impact)	Fremmede arter med høy risiko har stor spredning med en viss økologisk effekt, eller stor økologisk effekt med en begrenset spredning
PH	Potensielt høy risiko (Potentially high impact)	Fremmede arter med potensielt høy risiko har enten store økologiske effekter, kombinert med et lite invasjonspotensial, eller et stort invasjonspotensial, men ingen kjente økologiske effekter.
LO	Lav risiko (Low impact)	Fremmede arter med lav risiko er ikke dokumentert å ha noen vesentlig negativ påvirkning på norsk natur.
NK	ingen kjent risiko (No known impact)	Fremmede arter uten kjent risiko har ingen kjent spredningspotensial og ingen kjente økologiske effekter

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2024–080
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-390-9

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no